

Vantaan viljelypalstaselvitys

Vantaan kaupunki, kaupunkisuunnittelu

6.9.2019

Vera Rantalainen

Sisällys

1. Johdanto
 2. Viljelypalstojen hyödyt
 - 2.1 Viljelypalstojen sosiaaliset vaikutukset
 - 2.2 Pölyttäjät
 3. Vantaan nykyiset viljelypalstat
 4. Uudet viljelypalstat
 5. Ohjeita palstojen suunnitteluun
 6. Yhteenveto
- Kiitokset
- Lähteet

1. Johdanto

Puutarhanhoitoharrastus ja kiinnostus pienimuotoiseen hyötykasviviljelyyn on lisääntynyt viime vuosien aikana. Puutarhanhoito on tyypillisesti keski-ikäisten yleistyneiden naisten harrastus, mutta kaupunkiviljely on alkanut kiinnostamaan myös ekologisesti valveutuneita nuoria ja lapsiperheitä (Leppänen 2009). Palstaviljely on edullinen ja helppo tapa harrastaa kaupunkiviljelyä ja palstaviljelyalueita kaivataankin lisää Vantaalle (Vantaan kaupungin siirtolapuutarhaselvitys 2011). Viljelypalstat mahdollistavat puhtaan ja ekologisen lähiruuan tuottamisen kaupunkialueilla. Sen lisäksi viljelypalstan hoito on mukava harrastus, hyvää hyötyliikuntaa sekä aktiivista sosiaalista toimintaa ja verkostoitumista.

Tässä selvityksessä tutustutaan Vantaan nykyisiin viljelypalstoihin, niiden erilaisiin hyötyihin, sekä mahdollisiin uusien viljelypalstojen sijainteihin ja palsta-alueiden suunnitteluohjeisiin. Uusien palstojen sijainneissa on pyritty ottamaan huomioon hyvä sijainti asutukseen ja kulkuyhteyksiin nähden, mahdollisuus viljelyyn luonnonolojen kuten veden, auringon ja maaperän suhteen sekä vaikutus maisemaan. Kaikista ehdotetuista sijainneista ei olisi välttämätöntä käyttää koko pinta-alaa viljelypalsta-tarkoitukseen, vaan vain osa siitä, sillä monet palstaviljelyyn soveltuviksi ehdotetuista alueista ovat pinta-alaltaan laajoja.

Selvityksen laatimisesta vastasi maisema-arkkitehtiopiskelija Vera Rantalainen ja työtä ohjasi johtava maisema-arkkitehti Laura Muukka Vantaan kaupungin kaupunkisuunnittelusta. Selvitystä varten on haastateltu seuraavia työntekijöitä Vantaan kaupungin kuntatekniikan keskuksesta: viheralue-suunnittelijat Satu Nätyinki, Eija Välimäki ja Sari Paalijärvi sekä tilanhoitaja Tuomas Vaherlehto. Selvityksen tueksi haastateltiin myös palstaviljelijöitä kolmelta eri Vantaan palsta-alueelta: Hakunilasta, Havukoskelta ja Hämeenkylästä.

2. Viljelypalstojen hyödyt

Palstaviljelystä on useita hyötyjä. Palstojen hoito raittiissa ilmassa on tehokasta hyötyliikuntaa ja edistää palstaviljelijän fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia. Liikunnan lisäksi palstaviljely tarjoaa mahdollisuuden viettää aikaa ulkona luonnossa ja olla tekemisissä maaperän kanssa kaupunkialueilla, missä luonnonläheisyys ja mahdollisuus olla suoraan kosketuksissa maahan on rajallista.

Palstaviljely on tärkeää sosiaalista toimintaa ja ajanvietettä yhdessä perheen, ystävien tai palstanaapureiden kanssa. Palstaviljelyllä voidaan myös edesauttaa maahanmuuttajien sopeutumista uuteen kotimaahan. Oma ruokakulttuuria on mahdollista pitää edullisesti yllä viljelemällä siihen kuuluvia vihanneksia palstalla. Leppäsen (2009) tutkimus osoittaa, että palstaviljely lisää sosiaalista kanssakäymistä ja siten helpottaa Suomeen sopeutumista. Myös selvityksen tueksi toteutetut palstaviljelijöiden haastattelut tukevat tätä näkökulmaa. Maahanmuuttajien lisäksi erityisesti eläkeläiset kokevat palstaviljelyn sosiaalisen puolen tärkeänä osana harrastusta ja monet ovat saaneet palstoilta uusia ystäviä (haastattelut).

Palstat tarjoavat virkistämismahdollisuuksia palstaviljelijöiden lisäksi myös muille. Palstaviljelyalueita kiertävät reitit ovat kaikille avoimia kevyenliikenteen virkistysreittejä. Hyvin hoidetuilla ja kasvillisuudeltaan monipuolisilla palstoilla on esteettistä arvoa ja ne tarjoavat miellyttävää virkistämisympäristöä ohikulkijoille. Palstat voivat olla myös sekavia ja vähemmän hoidettuja, jolloin ne saattavat tehdä maisemaan särön. Siksi palstoille on asetettu sääntöjä niiden siistiyteen ja ylläpitoon liittyen, joista on pidettävä kiinni. Pitkään olleilla palsta-alueilla on lisäksi arvoa alueen identiteetin luojana.

Fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin lisäksi yksi palstaviljelyn hyödyistä on puhdas ja ekologinen lähiruoka. Palstaviljely on osa kestävästä lähiruokajärjestelmää, joskin sillä on vain pieni

rooli lähiruoan tuotannossa (Ajanko 2017). Kuitenkin yksi palstaviljelyn hyödyistä on se, että viljelijät tietävät, miten ruoka on kasvatettu ja ettei viljelyssä ole käytetty haitallisia aineita (haastattelut). Palstaviljelyn arvona pidetään myös oppimista. Viljelypalstalla voi opettaa lapsille, mistä ruoka tulee ja viljelemällä oppii kasveista ja niiden kasvattamisesta. (Ajanko 2017; haastattelut)

2.1 Viljelypalstojen sosiaaliset vaikutukset

Selvitykseen liittyen toteutettiin palstaviljelijöiden haastatteluja kolmella eri Vantaan viljelypalsta-alueella. Haastatteluissa korostui erityisesti palstojen merkitys sosiaalisen vuorovaikutuksen näkökulmasta. Lähes kaikki haastatellut viljelijät kokivat sosiaalisen elämän palstoilla yhdeksi tärkeimmistä asioista ja hyödyistä palstaviljelyssä, fyysisen ja psyykkisen terveyden kohentamisen lisäksi.

Suurin osa palstaviljelijöistä on eläkeläisiä, joille palstan viljely on ennen kaikkea hyvää ajanvietettä ja mukava harrastus, joka ylläpitää terveyttä kokonaisvaltaisesti. Haastatellut viljelijät kuvailivat viljelypalstoja osuvasti esimerkiksi sanoin ”tämä on kirkko, kuntosali ja terapiapaikka” ja usein palstoista käytettiin sanaa ”henkireikä”.

”Mä sanoisin, että tää on tämmöstä tervettä hulluutta.”

Viljely on sosiaalista toimintaa ja monet viljelijät kertoivat saaneensa palstoilta useita uusia ystäviä ja tuttavuuksia. Viljelypalstalla tavataan tuttuja ja jutellaan palstanaapureiden kanssa. Viljelijät vaihtelevat kasveja keskenään ja oppivat toinen toisiltaan uutta. Lähes kaikki palstalaiset kertovat kohdanneensa palstoilla ystävällisiä ja avuliaita ihmisiä, joilta saa apua aina tarpeen tullen. Yhteisön tuki on siis tärkeä osa viljelyä. Viljelyn koettiin olevan rankkaa ja vaativaa puuhaa, mutta palkitsevaa. Viljelypalsta-alueista oltiin kiitollisia ja monet viljelijät kertoivat olevansa iloisia siitä, että kaupungissa on mahdollisuuksia palstaviljelyyn. (haastattelut)

”Hirveen kivaa porukkaa, me ollaan vähän samanhenkistä porukkaa täällä.”

Palstaviljelyä harrastaa nykyään myös monet maahanmuuttajat ja palstoilla on ihmisiä useista eri kansallisuuksista. Eri maiden viljelytyylit ja vihannekset kiinnostavat palstaviljelijöitä, ja monet tutustuvat mielellään eri maiden kulttuureihin palstoilla. Monet maahanmuuttajat kokivat mukavaksi asiaksi sen, että palstoilla on sekä muita maahanmuuttajia ja oman etnisen taustan edustajia että suomalaisia. Jotkut maahanmuuttajat kertoivat harjoittavansa suomen kielen kielitaitoaan juttelemalla suomalaisten palstanaapureiden kanssa.

Monet palstaviljelijät ovat viljelleet samoja palstoja jo vuosien tai jopa vuosikymmenien ajan, ja sinä aikana tutustuneet muihin viljelijöihin. Palstoilla on kuitenkin myös runsaasti vaihtuvuutta, sillä osa viljelijöistä lopettaa viljelyn vuoden tai parin jälkeen.

Haasteita tai ikäviä asioita ei haastateltujen palstaviljelijöiden mukaan juurikaan liittynyt palstan viljelyyn tai viljelijöiden yhteisöihin. Selvästi viljelijöitä hämmästytti asiana nousi esiin varastelu, jota ilmeni jossain määrin jokaisella kolmella viljelypalsta-alueella. Palstoilta varastetaan sekä satoa että työvälineitä ja muuta kalustoa ja samalla saatetaan tehdä muuta ilkeästä, kuten rikkoa tavaroita ja sotkea. Kaikki eivät kuitenkaan olleet kohdanneet varastelua tai ilkeästä omalla palstallaan, ja jotkut kertoivat vandalismin keskittyvän aina samoihin palstoihin. Varkaiden lisäksi myös eläimet käyvät syömässä palstojen antimia ja se hämmentää monia viljelijöitä. Erityisesti Hämeenkylässä kaurit koettiin todelliseksi riesaksi.

Viljelijöiden yhteisö koettiin lähes pelkästään hyväksi. Vain muutamassa haastattelussa nousi esiin jännitteitä viljelijöiden välillä. Palstalaiset tutustuvat erityisesti oman palstansa lähinaapureihin ja juttelevat heidän kanssaan ja tervehtivät myös muita palstaviljelijöitä. Jotkut kokivat palstoilla muodostuneen toisistaan erillisiä pienempiä porukoita. Koko palsta-alueen yhteisiä yhteisöllisiä

tapahtumia ovat talkoot sekä sadonkorjuujuhlat, joissa aikaa vietetään suuremmalla porukalla palstaviljelijöiden kesken.

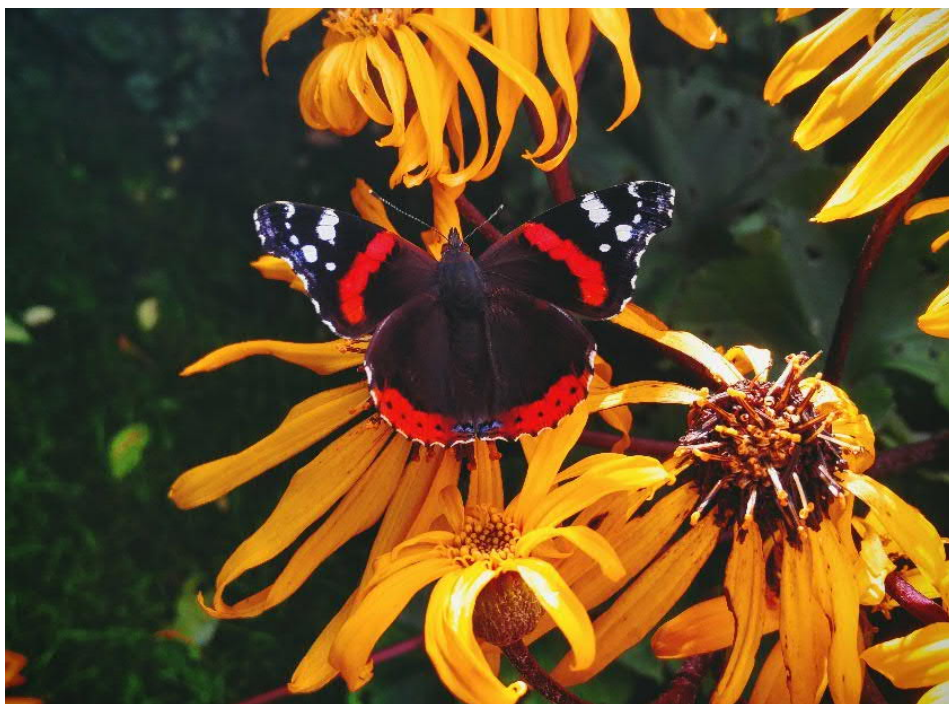
2.2 Pölyttäjät

Ihmisten hyvinvoinnin ja ruoan tuottamisen lisäksi palstaviljely tarjoaa elinympäristöjä useille pölyttäjille ja muille hyönteisille. Pölyttäjät tarjoavat tärkeän ekosysteemipalvelun pölyttämällä kasveja ja mahdollistamalla useiden kasvien lisääntymisen ja leviämisen. Pölyttäjät hyötyvät viljelypalstojen runsaasta kasvilajistosta. Palstojen mosaiikkimaisuus ja maiseman pienipiirteisyys tarjoavat esimerkiksi päiväperhosille ja mesipistiäisille ravinnon lisäksi suojapaikkoja säältä ja saalistajilta sekä pesintä- ja talvehtimispaikkoja. (Rantalainen 2019)

Palstoilla viljeltävistä hyötykasveista monet ovat pölyttäjille mieluisia ravinnon lähteitä. Ruoaksi kasvatettavien kasvien lisäksi monet palstaviljelijät kasvattavat palstoilla kukkia (Siirtolapuutarhaselvitys 2011, 18; haastattelut), jotka houkuttelevat pölyttäjiä.

Useiden pölyttäjien luontaiset elinympäristöt ovat maaseudun avoimissa ympäristöissä, erityisesti vanhoilla perinnebiotoopeilla, kuten niityillä ja kedoilla. Niiden määrä on vähentynyt voimakkaasti ja siksi myös monet pölyttäjät ovat uhattuina. Kaupunkiympäristöissä palstaviljely on yksi tapa luoda hyvää elinympäristöä pölyttäjille ja kohentaa niiden elinolosuhteita. Palstaviljelyllä voidaan säilyttää maisema avoimena ja samalla tarjota hyönteisille monipuolista ravintoa ja suojaa. Palstaviljelyn etuja maaseudun tehokkaaseen maanviljelyyn nähden ovat muun muassa maiseman pienipiirteisyys, vaihteleva kasvillisuus sekä viljelymenetelmien luonnonmukaisuus.

Onnistunut pölytys vaikuttaa positiivisesti useiden viljelykasvien sadon määrään ja laatuun. Pölyttäjät mahdollistavat erityisesti monien vihannesten, marjojen ja hedelmien runsaan ja tasalaatuisen sadon. Pölyttäjistä on siis palstaviljelijöille selvää hyötyä, ja siksi palstaviljelyllä on mahdollista lisätä tietoa pölyttäjien tärkeydestä ja suojelusta. Pölyttäjien ja muiden hyönteisten elinvoimaisuus hyödyttää myös niitä syöviä muita eläimiä, kuten lintuja ja sammakoita, ja ne taas suurempia petoeläimiä. Palstaviljelyllä voi olla siis suurempaakin merkitystä kaupunkiluonnon toiminnan ja luonnon monimuotoisuuden kannalta.

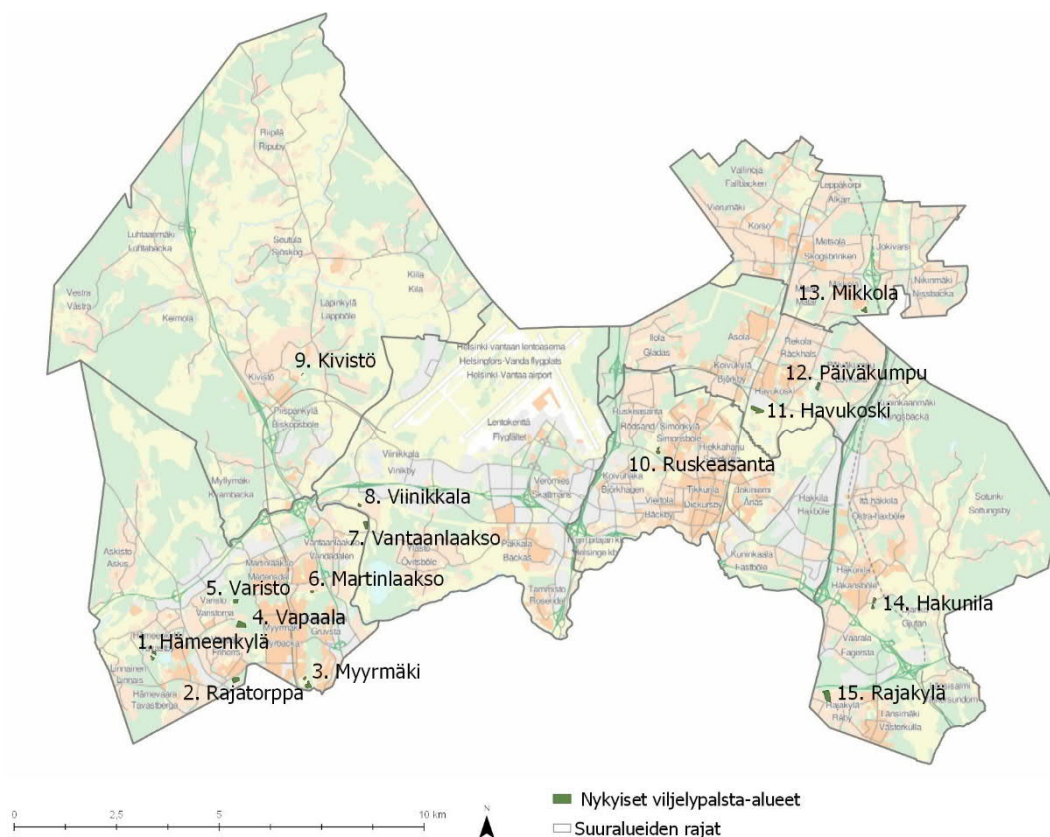

3. Vantaan nykyiset viljelypalstat

Tällä hetkellä Vantaalla on 15 palstaviljelyaluetta. Niistä jopa seitsemän sijaitsee Myyrmäen suuralueella, ja muilla Vantaan suuralueilla on 1-2 viljelypalsta-aluetta kullakin. Vuoden 2020 yleiskaavaaluonnos mahdollistaa useiden nykyisten viljelypalsta-alueiden kohdalla rakentamisen. Yleiskaava on kuitenkin suurpiirteinen ja yksityiskohtaisempia suunnitelmia näiden viljelypalstojen kohdalta ei toistaiseksi ole, joten monien palsta-alueiden tulevaisuus on epäselvä. Viljelypalstoja voi olla myös muiden kuin viheralueiden aluevarausten sisällä, kuten esimerkiksi Kvartsijuonenpuiston palstat sijaitsevat Kivistössä asuinalueen keskellä, yleiskaavaaluonnoksessa AC-merkityllä asuntovaltaisella keskusta-alueella. Luvussa neljä esiteltäviä mahdollisia sijainteja uusille palstoille on etsitty myös siitä näkökulmasta, että jotkin nykyiset palsta-alueet saattavat väistyä rakentamisen tieltä ja uusien palsta-alueiden tulisi silloin korvata niitä.

Vantaan viljelypalstoja hallinnoivat yhdistykset, jotka vuokraavat maata Vantaan kaupungilta. Viljelytoimintaa harjoittavia yhdistyksiä ovat esimerkiksi poliittiset puolueet ja kaupunginosayhdistykset. Viljelypalsta-alueet ovat kooltaan vaihtelevia, pienimmillään alle hehtaarin ja suurimmillaan yli kolme hehtaaria. Yksittäiset palstat ovat kooltaan yleensä noin aarin eli 100 m² ja maksavat noin 30-40 euroa/vuosi.

Nykyisten palsta-alueiden esittelyssä kerrotaan alueiden sijainti, nykyinen koko ja kulkuyhteydet sekä tulevaisuuden näkymät yleiskaavaaluonnoksessa ja muuta mahdollista tietoa. Kulkuyhteyksistä on tutkittu nykyinen tilanne, mutta yhteydet voivat tulevaisuudessa muuttua joidenkin alueiden kohdalla, kun kaupungin liikenneverkosto kehittyy.

1. Hämeenkylä, Pähkinärinne-Seura ry

Hämeenkylä viljelypalsta-alue sijaitsee Pähkinärinteessä Lammaslammen kupeessa.

Vuoden 2020 yleiskaavaluonnoksessa palsta-alue jää osittain AP-merkityn pientaloalueen alle, mikä voi tarkoittaa, että palstat väistyvät tulevaisuudessa rakentamisen tieltä. Kooltaan palsta-alue on n. 1,4 hehtaaria ja palstoja hallinnoi Pähkinärinne-Seura ry. Julkisen liikenteen yhteydet palsta-alueelle ovat kohtalaiset: lähin bussipysäkki on 650m päässä ja lähimmälle juna-asemalle (Louhelan asema) kestää matkustaa 30 minuuttia julkisilla.

Kuvia Hämeenkylä palsta-alueelta.

2. Rajatorppa, Vapaala. Rajatorppaseura ry

Rajatorpan palsta-alue sijaitsee lähellä Vantaan ja Helsingin rajaa sekä Vihdintietä.

Yleiskaavaluonnoksessa alue on A-merkittyä asuinalue, joten on mahdollista, että tulevaisuudessa palstat väistyvät rakentamisen tieltä. Kooltaan palsta-alue on n. 1,9 hehtaaria ja palstoja hallinnoi Rajatorppaseura ry. Julkisen liikenteen yhteydet alueelle ovat hyvät: lähin bussipysäkki aivan vieressä 50m päässä ja lähimmälle juna-asemalle (Myyrmäen asema) kestää matkustaa vain 8 minuuttia.

3. Myyrmäki, Etelä-Vantaan Sosialidemokraatit ry

Myyrmäen kaupunginosan viljelypalstat sijaitsevat Vantaan ja Helsingin rajalla

Husbackanniityllä. Palsta-alue jakautuu kahteen osaan, joista pienempi on yleiskaavaluonnoksessa AC-alueella eli asuntovaltaisella keskusta-alueella. Pienempi osa palsta-alueesta on kuitenkin varsin uusi viljelypalsta-alue ja siksi todennäköisesti säilyy sellaisenaan tulevaisuudessa. Uusi ja vanha palsta-alue eroavat paitsi kooltaan myös luonteeltaan ja maisemaltaan toisistaan: uudempi ja pienempi palsta-alue on selvästi järjestelmällisempi kuin suurempi ja vanhempi palsta-alue, joka on vapaamuotoisempi ja rönsyilevä. Suurempi palsta-alue on yleiskaavaluonnoksessa lähivirkistysalueella ja siksi myös todennäköisimmin säilyy. Kooltaan palsta-alueet ovat yhteensä n. 2,1 hehtaaria ja palstoja hallinnoi Etelä-Vantaan Sosialidemokraatit ry.

Julkisen liikenteen yhteydet alueelle ovat hyvät: lähimmälle bussipysäkki on 600m päässä ja lähimmälle juna-asemalle (Myyrmäen asema) kestää matkustaa n. 9 minuuttia kävellen.

Kuvia Myyrmäen palsta-alueelta.

4. Vapaala, Martinlaakson Sosialidemokraatit ry
Vapaalan toinen viljelypalsta-alue sijaitsee Vapaalanmetsän virkistysalueella. Yleiskaavaaluonnoksessa alue säilyy lähivirkistysalueena, mutta Luhtitietä linjataan uudestaan niin, että se kulkee palsta-alueen pohjoisreunaa pitkin tai osittain sen päällä. Sillä on todennäköisesti vaikutuksia palstoihin, mutta ei välttämättä koko palsta-alueeseen. Kooltaan palsta-alue on n. 2,9 hehtaaria ja palstoja hallinnoi Martinlaakson Sosialidemokraatit ry. Julkisen liikenteen yhteydet alueelle ovat melko hyvät: lähin bussipysäkki on 460m päässä ja lähimmälle juna-asemalle (Louhelan asema) kestää matkustaa n. 15 minuuttia.
5. Varisto, Martinlaakso Seura ry
Variston viljelypalstat sijaitsevat keskellä Rappavuorten laajaa metsäistä virkistysaluetta. Yleiskaavaaluonnoksessa AP-merkitty pientalojen asuinalue ylettyy viljelypalstoille asti ja osittain palsta-alueen päälle, mikä tarkoittaa, että palstat saattavat väistyä rakentamisen tieltä. Kooltaan palsta-alue on n. 1 hehtaari ja palstoja hallinnoi Martinlaakso Seura ry. Julkisen liikenteen yhteydet alueelle ovat kohtalaiset: lähin bussipysäkki on 570m päässä ja lähimmälle juna-asemalle kestää matkustaa n. 15 minuuttia.
6. Martinlaakso, Etelä-Vantaan Kokoomus ry
Martinlaakson viljelypalsta-alue sijaitsee Jokiuomapuistossa asuinalueen reunalla. Yleiskaavaaluonnoksessa alue on AP-aluetta, mikä tarkoittaa, että alueelle on mahdollista rakentaa lisää pientaloja, jolloin palstojen on väistyttävä. Kooltaan palsta-alue on n. 0,4 hehtaaria ja palstoja hallinnoi Etelä-Vantaan Sosialidemokraatit ry. Julkisen liikenteen yhteydet alueelle ovat hyvät: lähin bussipysäkki on 140m päässä ja lähimmälle juna-asemalle (Martinlaakson asema) kestää matkustaa n. 10 minuuttia.
7. Vantaanlaakso, Vantaan 4H-yhdistys
Vantaanlaakson viljelypalsta-alue jakautuu kahteen toisistaan erillään olevaan palsta-alueeseen. Suurempi niistä sijaitsee Vantaanlaakson puolella, Vantaanjoen ja Ylästöntien varrella laajalla peltoalueella. Pienempi osa on noin 400 metrin päässä Vantaanjoen toisella puolella Viinikkalassa. Vantaanlaakson palstat ovat uudessa yleiskaavaaluonnoksessa lähivirkistys- ja maatalousalueilla eli ne todennäköisimmin säilyvät tulevaisuudessa. Palsta-alueella on paljon vapaita palstoja, joita voitaisiin ottaa käyttöön. Kooltaan alue on n. 1,5 hehtaaria ja aluetta hallinnoi Vantaan 4H-yhdistys. Julkisen liikenteen yhteydet alueelle ovat kohtalaiset: lähin bussipysäkki on 250m päässä ja lähimmälle juna-asemalle (Vantaankosken asema) kestää matkustaa 20-25 minuuttia

Aviapoliksen suuralue

8. Viinikkala, Vantaan 4H-yhdistys

Viinikkalan viljelypalsta-alue on toinen osa Vantaanlaakson palstoille, mutta koska palsta-alueet ovat eri kaupunginosissa ja niitä erottaa 400 metriä ja Vantaanjoki, palsta-alueiden voidaan katsoa olevan toisistaan erillisiä. Viinikkalan palstat sijaitsevat Onkiojan varressa Vantaanjoen tuntumassa. Yleiskaavaluonnoksessa alue on MT-merkittyä maatalousvaltaista aluetta, joten palstat todennäköisimmin säilyvät. Kooltaan palsta-alue on n. 0,5 hehtaaria ja palstoja hallinnoi Vantaan 4H-yhdistys, kuten Vantaanlaaksonkin palstoja. Julkisen liikenteen yhteydet alueelle ovat melko hyvät: lähin bussipysäkki on 400m päässä ja lähimmälle juna-asemalle (Vantaankosken asema) kestää matkustaa n. 16 minuuttia.

Kivistön suuralue

9. Kivistö, Keimolan Omakotiyhdistys ry

Kivistön kaupunginosan viljelypalsta-alue sijaitsee Kvartsijuonen puistossa asuntomessualueella. Palsta-alue on esimerkki siitä, että palstoja voi sijaita myös yleiskaavan rakennettavien alueiden sisällä, sillä palstat ovat yleiskaavaluonnoksessa AC- ja A-alueilla. Palstat mitä todennäköisimmin säilyvät ennallaan, sillä palsta-alue on osa Kvartsijuonen suhteellisen uutta puistoa ja palstat ovat pienikokoisia, vain muutaman kymmenen neliömetrin kokoisia. Kooltaan palsta-alue on vain n. 8 aaria ja palstoja hallinnoi Keimolan Omakotiyhdistys ry. Julkisen liikenteen yhteydet alueelle ovat hyvät: lähin bussipysäkki on 300m päässä ja lähimmälle juna-asemalle (Kivistön asema) kestää matkustaa n. 6 minuuttia.

Tikkurilan suuralue

10. Ruskeasanta, Simonkallion Palstaviljelijät

Ruskeasannan viljelypalsta-alue sijaitsee Kylmäojan ja Läntisen Valkoisenlähteentien varrella Ruskeasannan puistossa. Yleiskaavaluonnoksessa alue on lähivirkistysalueella, joten se todennäköisimmin säilyy tulevaisuudessa. Kooltaan palsta-alue on n. 0,9 hehtaaria ja palstoja hallinnoi Simonkallion palstaviljelijät. Julkisen liikenteen yhteydet alueelle ovat hyvät: lähin bussipysäkki on 500 m päässä ja lähimmälle juna-asemalle (Tikkurilan asema) kestää matkustaa n. 13 minuuttia.

Koivukylän suuralue

11. Havukoski, Koivukylän Sosiaalidemokraatit ry

Havukosken viljelypalsta-alue sijaitsee Kytöpuistossa nykyisen työpaikka-alueen reunalla. Yleiskaavaluonnoksessa alue on A-merkittyä asuinalueella, mikä voi tarkoittaa, että palstat väistyvät rakentamisen tieltä. Toistaiseksi palstojen vuokrasopimus on vuoteen 2020 asti. Kooltaan palsta-alue on laaja, n. 3,1 hehtaaria ja palstoja hallinnoi Koivukylän Sosialidemokraatit ry. Julkisen liikenteen yhteydet alueelle ovat hyvät: lähin bussipysäkki on 350m päässä ja lähimmälle juna-asemalle (Koivukylän asema) kestää matkustaa n. 10 minuuttia.

Kuvia Havukosken palsta-alueelta.

12. Päiväkumpu, Havukosken Palstaviljelijät ry

Päiväkummun viljelypalsta-alue sijaitsee Keravanjoen varrella, Päiväkummun ja Havukosken rajalla. Yleiskaavaaluonnoksessa alue on lähivirkistysaluetta, joten palstat todennäköisimmin säilyvät tulevaisuudessa. Kooltaan palsta-alue on n. 1,3 hehtaaria ja palstoja hallinnoi Havukosken palstaviljelijät ry. Julkisen liikenteen yhteydet alueelle ovat hyvät: lähin bussipysäkki on 200 m päässä ja lähimmälle juna-asemalle (Koivukylän asema) kestää matkustaa n. 11 minuuttia.

Korson suuralue

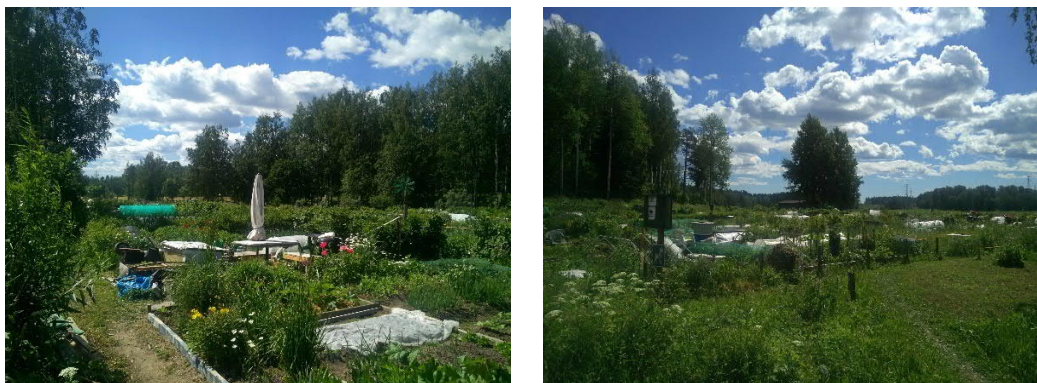
13. Mikkola, Korson Sosiaalidemokraattinen Työväenyhdistys ry

Mikkolan viljelypalsta-alue sijaitsee Maarukanmetsässä Vantaan rajan tuntumassa. Yleiskaavaaluonnoksessa alue on lähivirkistysaluetta, joten palstat todennäköisimmin säilyvät tulevaisuudessa. Kooltaan palsta-alue on n. 1,2 hehtaaria ja palstoja hallinnoi Korson Sosiaalidemokraattinen Työväenyhdistys ry. Julkisen liikenteen yhteydet alueelle ovat hyvät: lähin bussipysäkki on 400m päässä ja lähimmälle juna-asemalle (Korson asema) kestää matkustaa n. 15 minuuttia.

Hakunilan suuralue

14. Hakunila, Kartanon Viljelijät ry

Hakunilan viljelypalstat sijaitsevat Håkansbölen kartanoalueen vieressä, Kormuniitynojan varrella Hakunilan ja Ojangon rajalla. Puolet alueesta on Ojangon puolella. Yleiskaavaaluonnoksessa alue on lähivirkistysaluetta, joten palstat todennäköisimmin säilyvät. Kooltaan palsta-alue on n. 1,4 hehtaaria ja palstoja hallinnoi Kartanon viljelijät ry. Julkisen liikenteen yhteydet alueelle ovat kohtalaiset: lähin bussipysäkki on 300m päässä ja lähimmälle juna-asemalle (Tikkurilan asema) kestää matkustaa n. 24 minuuttia.

Kuvia Hakunilan palsta-alueesta.

15. Rajakylä, Länsimäki-Rajakylän Sosiaalidemokraatit ry

Rajakylän viljelypalsta-alue sijaitsee Rimapuistossa Rajakylän asuinalueen keskellä, lähellä Porvoonväylää. Yleiskaavaluonnoksessa alue on AP-merkittyä pientaloaluetta, mikä tarkoittaa, että alueelle voidaan rakentaa lisää pientaloja, jolloin palstat väistyvät rakentamisen tieltä. Kooltaan palsta-alue on laaja, n. 3,5 hehtaaria ja palstoja hallinnoi Länsimäki-Rajakylän Sosiaalidemokraatit ry. Julkisen liikenteen yhteydet alueelle ovat melko hyvät: lähin bussipysäkki vain 50 m päässä ja lähimmälle juna-asemalle (Tikkurilan asema) kestää matkustaa 27 minuuttia, mutta lähimmälle metroasemalle (Mellunmäen asema) kestää 10 minuuttia.

4. Uudet viljelypalstat

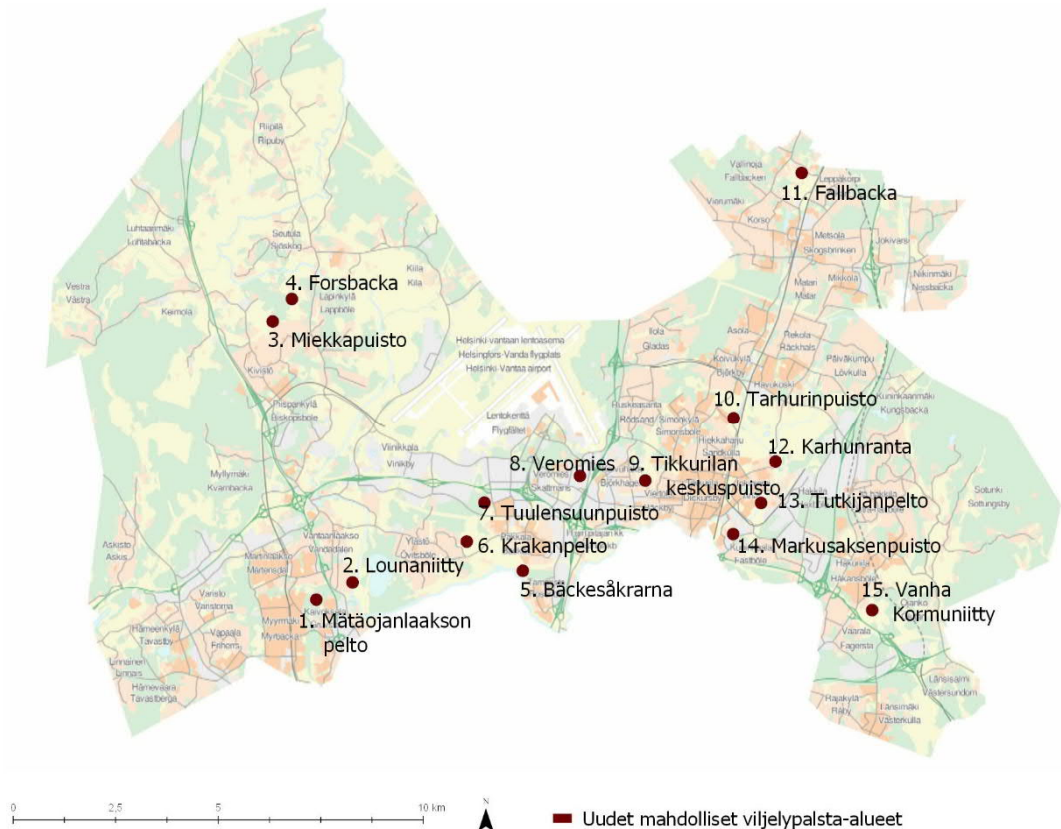
Ehdotukset uusista viljelypalsta-alueista sijoittuvat kaupungin omistamille alueille, jotka ovat joko käytössä olevia peltoja tai jo käytöstä jääneitä pensoittuvia peltoalueita, joita on mahdollista kunnostaa suhteellisen pienellä vaivalla palstaviljelyalueiksi. Koska kaikkien uusien sijaintien maaperä on savea, ne soveltuvat lähtökohtaisesti palstaviljelyyn ja ne ovatkin olleet viljelykäytössä. Osa ehdotetuista alueista on nykyisin vuokrattuina yksityisille tahoille, mikä täytyy ottaa huomioon palsta-alueita suunniteltaessa.

Selvityksessä on keskitytty etsimään paikkoja nimenomaan kasvimaatyypisille maanvaraisille palsta-alueille. Kaupunkiviljelyyn on kuitenkin muitakin vaihtoehtoja, kuten säkkiviljely ja viljelylaatikot. Ne mahdollistavat pienimuotoisen viljelyn harrastamisen hyvin pienellä pinta-alalla, ilman vaatimuksia maaperän suhteen, sillä niitä voi perustaa vaikkapa asvaltille.

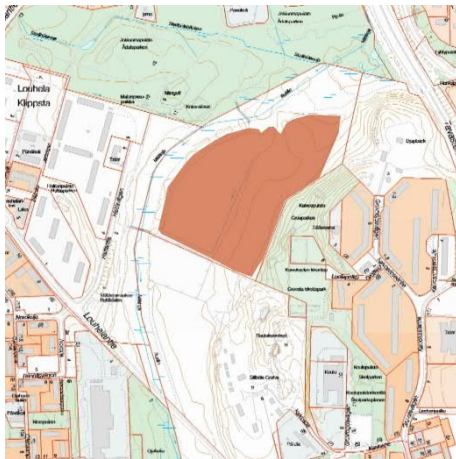
Uusien palstojen sijainteja valittaessa on kiinnitetty huomioita maanomistajuuden ja nykyisen maankäytön lisäksi asutuksen läheisyyteen ja määrään, hyviin kulkuyhteyksiin, alueiden valoisuuteen ja veden saatavuuteen sekä maisemakuvallisiin vaikutuksiin. Paikat on pyritty valitsemaan niin, että viljelyyn on hyvät edellytykset valon ja veden puolesta, ja että palsta-alueet eivät olisi vahingoksi maisemalle. Lisäksi uusien palstojen sijainnissa on otettu huomioon mahdollisesti poistuvien nykyisten viljelypalstojen sijainti ja niiden korvaaminen. Osa ehdotetuista alueista on melko laajoja, jolloin viljelypalstan sijainti koskisi vain osaa alueesta. Uusien viljelypalstojen lopulliset sijainnit tarkentuvat siis jatkosuunnittelussa, mikäli palsta-alueita lähdetään toteuttamaan.

Vesi on viljelylle tärkeä elementti, joten uusia palsta-alueita on ensisijaisesti etsitty riittävän suurien vesistöjen läheisyydestä, joista palstojen vesi pystyttäisiin ottamaan. Palstaviljely on kuitenkin mahdollista toteuttaa myös johtoveden avulla, kuten esimerkiksi Hakunilan ja Havukosken nykyisillä viljelypalstoilla tehdään. Tällöin palstoja hallinnoiva yhdistys huolehtii johtoveden järjestämisestä ja maksamisesta.

Aiemmin tehdyssä Vantaan kaupungin siirtolapuutarhaselvityksessä on tutkittu sijainteja mahdollisille uusille siirtolapuutarhoille. Uusia siirtolapuutarhoja ei kuitenkaan päädytty toteuttamaan selvityksessä tarkastelluille sijainneille, mutta tietoa sijainneista on hyödynnetty uusien viljelypalstojen sijaintien etsinnässä. Siirtolapuutarhaselvityksen kymmenestä tutkitusta sijainnista kolme osoittautui soveltuvaksi alueeksi viljelypalstoille. Muissa ongelmina oli muun muassa yksityinen maanomistaja, etäinen sijainti asutuksesta ja julkisesta liikenteestä tai haastava maisema.

1. Mätäoanlaakson pelto

Kaivoksen suhteellisen suuri ja selkeä yhtenäinen peltoalue voisi soveltua viljelypalstakäyttöön. Osalta aluetta on poistettu yleiskaavan 2007 asuinaluevaraus, joten alueella olisi mahdollista toteuttaa isokokoinen palsta-alue, joka palvelisi ainakin viereisten kerrostaloalueiden sekä kasvavan ja tiivistyvän Myyrmäen asukkaita.

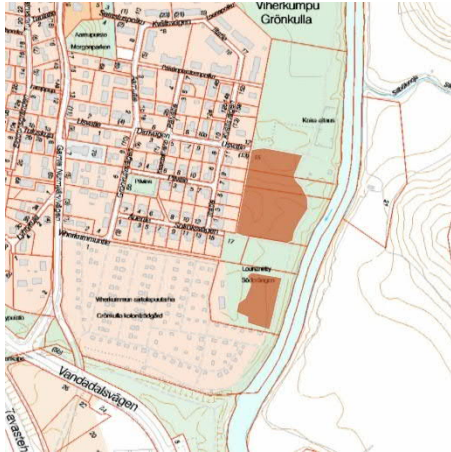
Palstojen vesi täytyisi todennäköisesti järjestää johtovetenä alueen eteläreunan vesijohdosta, sillä Mätäoan vesi ei riittäisi palstojen tarpeisiin. Lisäksi Mätäoan vedenlaatu voi olla kyseenalainen palstojen kasteluvedeksi. Kulkureitti ja pysäköinti tulisi järjestää Kaivoksen liikuntapuiston yhteyteen. Mätäoan länsipuolelta ei ole suoraa kulkua

pellolle autolla, vaan autoilijoiden täytyy kiertää alueelle Louhelantien ja Vaskivuorentien kautta. Kevyenliikenteen reitti Mätäoan yli kuitenkin on olemassa.

Kyseistä peltoaluetta kiertävät talvisin hiihtoladut, jotka on otettava huomioon tarkemmassa suunnittelussa.

Alue on vuokrattu yksityiselle taholle.

2. Lounaniitty

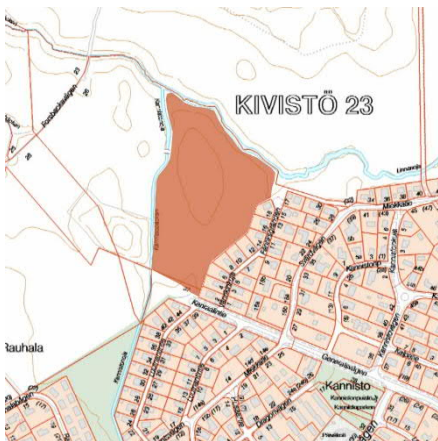

Lounaniitty Viherkummun siirtolapuutarhan vieressä on mahdollinen sijainti uusille viljelypalstoille. Vesi palstoille voidaan ottaa vieressä virtaavasta Vantaanjoesta ja pysäköinti järjestyisi pienellä vaivalla esimerkiksi Usvatien päähän, mahdollisesti jopa olemassa olevaa hiekkakenttää hyödyntäen tai viereisen siirtolapuutarhan pienten parkkialueiden yhteyteen. Pysäköinti Usvatien päässä palvelisi myös alueen koira-aitauksen käyttäjiä. Palstat palvelisivat viereisten asuinalueiden asukkaita ja mahdollisesti myös kauempaa saapuvia viljelijöitä, sillä alueelle on hyvät yhteydet julkisella liikenteellä ja autolla.

Vantaan siirtolapuutarhaselvityksessä oli tutkittu Lounaniityn aluetta uudelle siirtolapuutarhalle, mutta hieman pohjoisemmasta. Selvityksessä alueen haasteeksi todettiin vaativa maisema. Lisäksi pohjoisempaan sijaintiin ei olisi suoraa katuyhteyttä, vaan tietä jouduttaisiin rakentamaan n. 200 metriä. Tässä ehdotettuun Lounaniityn eteläisempään sijaintiin sen sijaan on jo olemassa valmis katuyhteys ja pysäköintikin voisi onnistua helposti. Kyseinen alue on kokonaisuudessaan valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä, mikä saattaa asettaa joitain haasteita uudelle viljelypalstalle. Aluetta suurempi maisemallinen arvo on laajoilla ja yhtenäisillä peltoalueilla, jotka Lounaniityn kohdalla alkavat hieman ehdotettua sijaintia pohjoisempana. Palstaviljelyalueen sijainti asuinrakennusten vieressä voi olla ongelma. Palstojen sijaintia tulisi tarkentaa ja suunnitella huolellisesti jatkosuunnittelussa, jotta palsta-alue ei häiritse viereisten asuntojen asukkaita.

Kyseisellä sijainnilla pelto on jo osittain pensoittuvaa, pois käytöstä jäänyttä viljelymaata ja siksi voisi hyvin sopia palsta-alueetarkoitukseen. Muuttamalla pensoittuvaa peltoa viljelypalstoiksi maisema voidaan pitää avoimena jatkossakin ja palstoja ohjeistamalla ja maisemoimalla esim. pensasaidoilla palsta-alue pysyy siistinä ja kulttuurimaisemaan sopivana.

3. Miekkapuisto, Kivistö

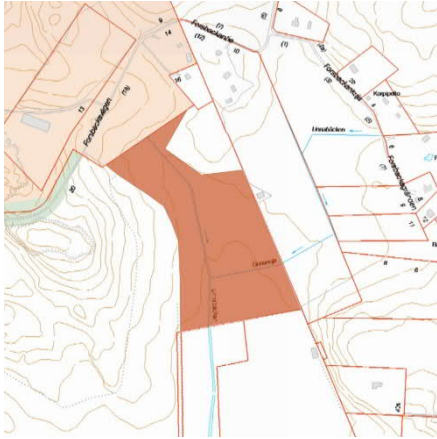

Kivistössä Kenraalintien päässä sijaitseva peltoalue on yksi potentiaalinen paikka viljelypalstoille. Palstat palvelisivat Kivistön keskusta-alueen asukkaita sekä mahdollisesti viereisten omakoti- ja pientalojen asukkaita ja kauempaa tulevia viljelijöitä.

Kenraalintien päähän saattaa tulla uusi matonpesupaikka, joka olisi kätevää palstojen kannalta. Palstojen vesi voitaisiin ottaa joko matonpesupaikan vesijohdoista tai Kannistonjoesta tai Linnanojasta. Vedestä siis ei olisi pulaa. Alueelle kulku onnistuu vaivattomasti Kenraalintien tai Vänrikinkujan kautta ja pysäköinti voitaisiin järjestää jommankumman tai molempien näiden teiden päihin.

Alue on vuokrattu yksityiselle taholle.

4. Forsbacka

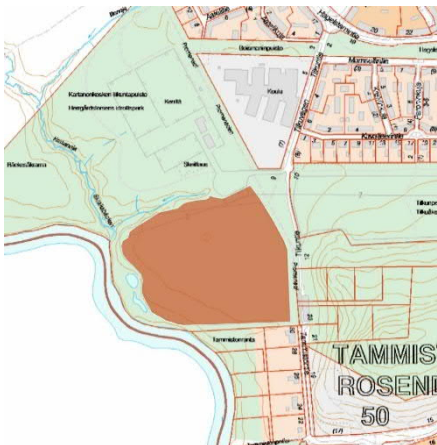
Forsbackan pensoittuvalle viljelymaalle on mahdollista kunnostaa paikka viljelypalsta-alueelle, mutta vasta sitten, kun alueen viereen on rakennettu asuinalue. Tällä hetkellä ehdotettu alue on melko kaukana asutuksesta ja vaikeasti saavutettavissa, joten alue ei ole ensisijaisia uusia viljelypalstakohteita. Vuoden 2020 yleiskaavaluonnoksessa alueen viereen on merkitty laaja pientalovaltainen asuntoalue sekä palvelujen ja hallinnon alue, joita palstat voisivat tulevaisuudessa palvella.

Veden palstat saisivat Linnanojasta. Jos viljelypalsta-alue halutaan tulevaisuudessa toteuttaa kyseiselle paikalle, se

kannattaa ottaa huomioon myös viereisten asuinalueiden suunnittelussa, jotta palstoille kulku ja pysäköinti järjestyvät helposti. Tällä hetkellä alueelle ei ole suoraa kulkuyhteyttä ja lähin tie on alueen pohjoispuolella Forsbackantie.

Alue on vuokrattu yksityiselle taholle.

5. Bäckesåkrarna, Kartanonkosken liikuntapuisto

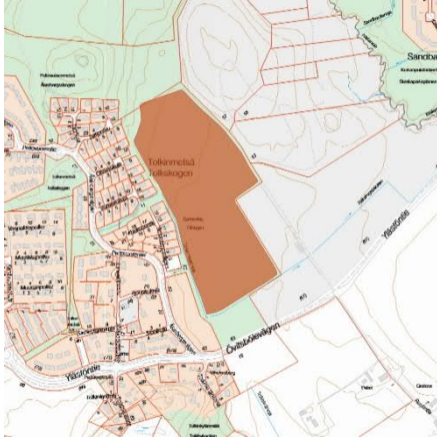
Tammiston seudulla ei ole toistaiseksi yhtäkään viljelypalsta, joten alue olisi sen takia hyvä kohde uudelle viljelypalsta-alueelle. Peltoalue Vantaanjoen varressa Kartanonkosken liikuntapuiston vieressä voisi soveltua palstaviljelyyn, sillä se on lähellä asutusta, hyviä julkisen liikenteen yhteyksiä ja vettä. Palstat palvelisivat Tammiston ja Kartanonkosken asukkaita ja mahdollisesti myös kauempaa saapuvia viljelijöitä. Vesi palstoille saataisiin Vantaanjoesta. Kulkuyhteys olisi pohjoispuolelta Tilkuntieltä ja paikoitus esimerkiksi liikuntapuiston parkkipaikan yhteydessä. Kulku yksityisautolla eteläpuolelta Tammiston suunnalta on hieman hankalampi, sillä peltomaiden halki menevä Tilkuntie on vain

julkisen liikenteen käyttöön tarkoitettu katu. Tammistosta autolla saapuvien täytyisi kiertää Tammiston kauppapientien kautta alueen pohjoispuolelle, ellei Tilkuntiellä anneta lupaa palstojen huoltoajolle.

Kyseisen alue kuuluu Backaksen valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön ja on osa Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta, mikä on otettava huomioon viljelypalsta-alueen suunnittelussa. Viljelypalsta-alue on suunniteltava huolellisesti ja mieluusti rajattava esimerkiksi pensasaidoin, jotta se ei aiheuttaisi häiriötä maisemaan. Palstoilla on myös noudatettava tarkasti kasvillisuutta ja rakennelmia koskevia sääntöjä. Lisäksi suunnittelussa on otettava huomioon alueen yli menevät voimalinjat, jotka voivat asettaa joitain ehtoja palstojen suunnittelulle. Fingridin mukaan viljelypalstat sopivat kuitenkin voimajohtoalueelle hyvin.

Alue on vuokrattu yksityiselle taholle.

6. Krakanelto

Krakanelto Tolkinmetsän pientaloalueen reunassa on yksi potentiaalinen paikka, jonne voisi sijoittaa suurehkon viljelypalsta-alueen. Se palvelisi pientaloalueen lisäksi Aviapoliksen keskusta-alueen asukkaita sekä kauempaa tulevia viljelijöitä. Palstojen vesi voitaisiin saada Tolkinmetsänojusta, mutta oja saattaa olla liian pieni palstojen tarpeeseen. Siinä tapauksessa palsta-alueen vuokraavan yhdistyksen täytyy järjestää vesi läheisistä vesijohdoista.

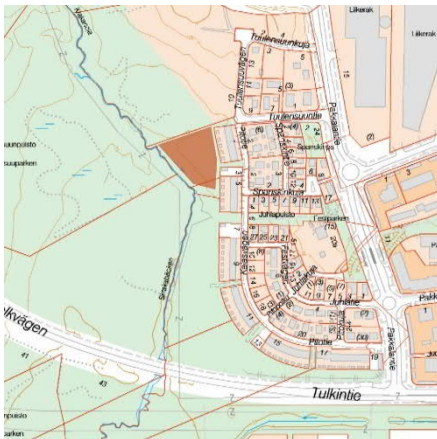
Alue sopisi viljelypalstatarkoitukseen, sillä alueelle kulku ja parkki on mahdollista järjestää helposti. Tolkinmetsän palstoille kulku tapahtuisi Peltovuorentien kautta tai

vaihtoehtoisesti Ylästöntieltä lähtevän pienen nimettömän tien kautta. Pysäköinti voitaisiin järjestää esimerkiksi Kuukusentien kierrätyspisteen ja parkkipaikan yhteyteen.

Aluetta käsiteltiin Vantaan siirtolapuutarhaselvityksessä, jossa todettiin alueen olevan jossain määrin haasteellinen siirtolapuutarhalle, mutta mahdollinen viljelypalsta-alueelle. Haasteiksi nähtiin esimerkiksi vaativa maisema ja tieyhteyden rakentaminen. Viljelypalstoille ei kuitenkaan tarvita suurta tieyhteyttä, joten tietä täytyisi rakentaa joko hyvin vähän tai ei ollenkaan. Maiseman haasteellisuuteen voidaan löytää ratkaisuja esimerkiksi suunnittelemalla palsta-alue huolella ja huolehtimalla sen siisteydestä ja sääntöjen noudattamisesta palstoilla.

Alue on vuokrattu yksityiselle taholle.

7. Tuulensuunpuisto

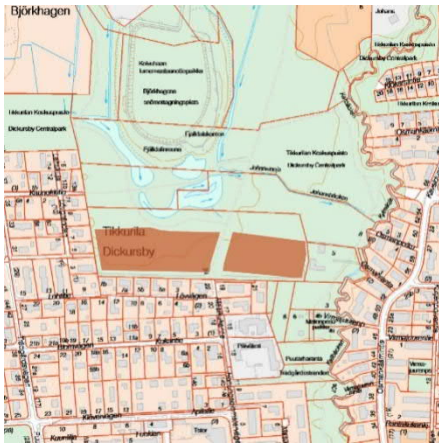
Tuulensuuntien päähän on asemakaavoitettu pieni 20 palstan viljelypalsta-alue, joka ei ole vielä toistaiseksi toteutunut. Palstat palvelevat tulevaisuudessa lähinnä viereisen asuinalueen asukkaita ja siksi alue ei vaadi kummempaa kulkureittiä tai pysäköintipaikkaa. Lähin pysäköintimahdollisuus on viereisen rakennuksen yksityinen parkkipaikka tai kadunvarsipysäköinti. Vesi palstoille saadaan Krakanojasta.

8. Veromies

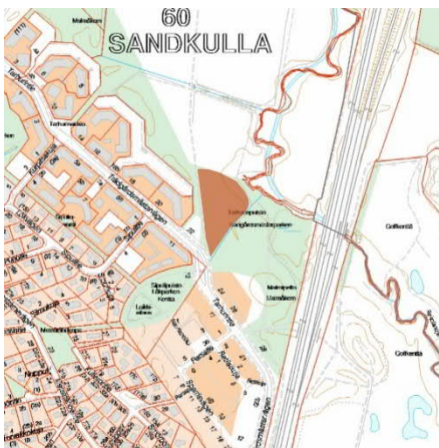
Veromiehen asemakaava-alueelle on suunniteltu kaupunkirakenteen sisään viheralueiden verkostoa, johon kuuluu myös kaupunkiviljelyä joko viljelylaatikkoina tai palstoina, tai molempina (Veromiehen verkot). Mahdolliset uudet viljelypalstat olisivat kooltaan pieniä ja todennäköisesti käyttäisivät vesijohtovettä. Viljelypalsta-alue on merkitty karttaan viitteellisellä ympyrällä, koska suunnitelma saattaa vielä muuttua.

9. Tikkurilan keskuspuisto

Tikkurilan keskuspuistoon on asemakaavoitettu laajat viljelypalsta-alueet, jotka ei ole vielä toteutuneet. Palstat palvelisivat Tikkurilalaisia ja myös kauempaa saapuvia. Palstojen vesi voidaan mahdollisesti ottaa Kylmäojasta, jos palstat eivät ole liian kaukana ojasta. Jos vettä ei ole mahdollista ottaa Kylmäojasta, on se otettava vesijohtovetenä läheisistä vesijohdoista. Kulku palstoille tapahtuisi todennäköisesti helpoimmin Mesikukantieltä ja tien päätyyn täytyy mahdollisesti rakentaa pieni parkkipaikka viljelijöille.

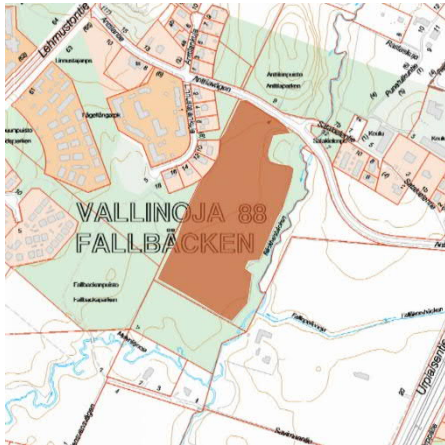
10. Tarhurinpuisto

Tarhurinpuisto Rekolanojan varrella on potentiaalinen paikka uudelle palstaviljelyalueelle, sillä se palvelisi Hiekkaharjun ja Simonkylän sekä Havukosken ja Koivukylän asukkaita ja voisi osittain korvata mahdollisesti poistuvaa Havukosken viljelypalstaa. Palsta-alue olisi kooltaan melko pieni, eikä välttämättä pystyisi korvaamaan kaikkia Havukosken palstoja. Tarhurinpuiston palsta-alue sijaitsisi noin kilometrin kävely- tai pyöräilymatkan päässä Havukosken palsta-alueesta. Kulku palstoille tapahtuisi Tarhurintieltä ja Tarhurintien varteen on asemakaavoitettu julkinen parkkipaikka, joka voisi palvella palstaviljelijöitä.

Vesi palstoille saataisiin Rekolanojasta. Palstoille tuleva vesijohto täytyisi vetää luo-alueen läpi Rekolanojaan, mutta se voitaisiin tehdä luo-alueen kapeimmasta kohdasta, jolloin luontoa häiritäisiin mahdollisimman vähän.

11. Fallbackanpuisto

Fallbackan puistoon voisi sopia viljelypalsta-alue, joka palvelisi Korsolaisia. Yleiskaavaluonnoksessa puiston molemmiin puolin on merkitty asuinalueita, joko AP-merkittynä pientalovaltaisena alueena tai A-merkittynä asuinalueena, mikä tarkoittaa, että alue tulee tiivistymään ja kysyntä palstaviljelylle lisääntyy. Vesi palstoille saataisiin Rekolanjoesta. Kulku palstoille täytyisi järjestää Anttilantien tai Linnustajankujan kautta, ellei kaupunkirakenteen tiivistyessä synny muita parempia reittejä alueelle. Linnustajankujan päädyssä on kääntöpaikka, jonka yhteyteen voisi tulla parkkipaikka palstalaisille.

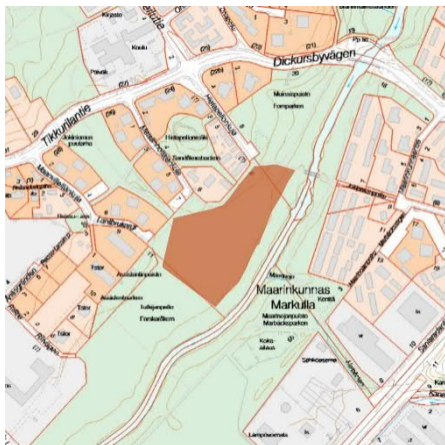
Alue on vuokrattuna yksityiselle taholle.

12. Karhunranta

Karhunrantaan olisi mahdollista perustaa pienehkö palstaviljelyalue, joka palvelisi viereisiä asuinalueita ja mahdollisesti myös Keravanjoen itäpuolelle tulevia uusia asuinalueita. Vesi järjestyisi Keravanjoesta tai vaihtoehtoisesti samasta vesijohdosta viereisen matonpesupaikan kanssa, jos palstaviljelyä hallinnoiva yhdistys haluaa ottaa asian hoitaakseen. Matonpesupaikalla on pieni parkkipaikka, joka voisi osittain palvella myös palstalaisia. Kulku palstoille tapahtuisi helpoiten matonpesupaikan kautta, jolloin Hanabölen rantatieltä ei tarvitsisi rakentaa uutta palstoille kääntyvää tietä.

13. Tutkijanpelto

Tutkijan pellon pohjoispäädyssä Muinaispuiston vieressä on mahdollinen paikka uusille viljelypalstolle. Palstat palvelisivat viereisiä asuinalueita ja Tikkurilan tiivistyvän keskusta-alueen asukkaita sekä Keravanjoen itäpuolelle tulevaa uutta asuinalueita. Kulkuyhteydet alueelle ovat hyvät ja paranevat entisestään, kun suunnitteilla oleva Vantaan Ratikka valmistuu. Autolla palstoille kulku tapahtuisi Hietapellonkujan tai Metsänhoitajankujan kautta. Hietapellonkujan päässä on parkkipaikka, joka voisi palvella palstoja ja Metsänhoitajankujan päähän on asemakaavoitettu myös pienehkö julkinen parkkialue, joka ei ole vielä toteutunut. Vesi palstoille saataisiin Keravanjoesta.

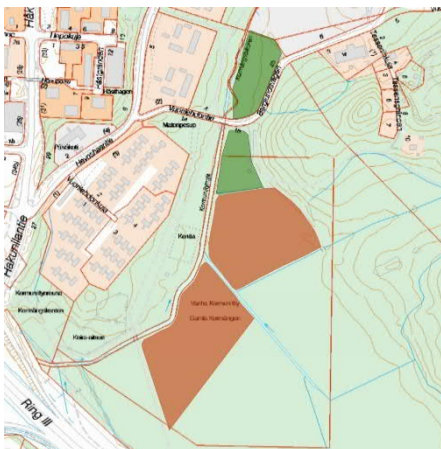
Alue kuuluu valtakunnallisesti arvokkaaseen Jokiniemen koelaitoksen kulttuuriympäristöön ja maakunnallisesti arvokkaaseen Tikkurilan kulttuurimaisemaan, mikä on otettava huomioon palsta-alueen suunnittelussa. Voi olla, että kulttuurimaiseman säilymisen kannalta alue soveltuu paremmin osaksi yhtenäistä viljeltyä Keravanjoen jokivarren peltokaistaletta.

14. Markusaksenpuisto

Markusaksenpuisto on sijainniltaan hyvä paikka palstaviljelylle, sillä se palvelisi Kuninkaalan aluetta ja sen asukkaita sekä Tikkurilan keskusta-alueen asukkaita. Ehtona kyseisen alueen palsta-alueeksi muuttamiseksi on, että palstoja hoitava yhdistys järjestäisi vesijohtoveden palstoille ja huolehtisi sen maksamisesta, sillä alueen lähellä ei ole sopivaa vesistöä, josta veden voisi ottaa. Kulku palstoille tapahtuisi esim. Pelottomanpolulta suuren pysäköintialueen kautta. Kyseinen parkkipaikka voisi mahdollisesti palvella myös palstalaisia.

15. Vanha Kormuniitty

Vanhalla Kormuniityllä sijaitsee jo yksi nykyisistä viljelypalsta-alueista, Hakunilan viljelypalstat. Siksi kyseinen sijainti ei ole ensisijainen vaihtoehto uusille palstoille, mutta mahdollinen sellainen. Alue on myös yksi Vantaan siirtolapuutarhaselvityksessä tarkastelluista sijainneista. Selvityksessä alueen haasteiksi siirtolapuutarhan suhteen nähtiin vaativa maisema, linnusto ja tieyhteyden rakentaminen, mutta todettiin alueen olevan mahdollinen viljelypalstoille. Linnustosta kuitenkin todettiin, että alueella tehdyt havainnot ruisrääkästä eivät estäneet alueen pitämistä mukana siirtolapuutarhatarkastelussa. Todennäköisesti siis linnusto ei olisi ongelma viljelypalstoille, mutta tarkemmassa suunnittelussa linnuston tilanne tulisi silti selvittää.

Kulku alueelle järjestyisi todennäköisesti Vuorilehdontien kautta, niin kuin nykyisille Hakunilan viljelypalstoillekin, ja pysäköinti voitaisiin yhdistää nykyisten palstojen pysäköintiin tai viereisen matonpesupaikan yhteyteen. Vesi voidaan ottaa Kormuniitynojasta.

Alue kuuluu maakunnallisesti arvokkaaseen Sotungin kylämaisemaan ja Håkansbölen kartanon kulttuuriympäristöön. Maiseman haastavuuteen voidaan löytää keinoja palsta-alueen suunnittelulla sekä palstojen rakennelmia ja kasvillisuutta koskevilla säännöillä.

Alue on vuokrattu yksityiselle taholle.

5. Ohjeita palstojen suunnitteluun

Vantaan kaupunki on asettanut sääntöjä viljelypastoille koskien palstojen viljelyä, ylläpitoa ja siisteyttä. Vantaan kaupungin määräysten mukaan palstoilla ei saa viljellä haitallisia vieraslajeja, puita tai puuvartisia pensaita eikä yli 1,5 metrin korkuisiksi kasvavia marjapensaita. Palstoille ei saa rakentaa kiinteitä rakennelmia, kuten kasvihuoneita tai terasseja, ja kaikkien rakenteiden ja rakennelmien tulee olla enintään 100cm korkeita. Vuokrattuja palstoja tulee viljellä ja niiden siisteydestä täytyy huolehtia. Palsta-aluetta vuokraava yhdistys valvoo sääntöjen noudattamista ja vastaa palsta-alueen ylläpidosta. (Vantaan palstaviljelyalueiden yleiset järjestyssäännöt) Yhdistys voi lisäksi antaa omia lisäohjeistuksia koskien esimerkiksi viljelyn aloituspäivää tai palstojen väliin jääviä kulkureittejä.

Viljelypalstat voivat olla erittäin viehättäviä maisemallisesti, jos palstat pidetään siisteinä ja hyväkuntoisina. Säännöillä ja niiden noudattamista valvomalla voidaan vaikuttaa palsta-alueiden yleisilmeeseen ja alueen maisemakuvaan. Etenkin maisemakuvallisesti arvokkailla alueilla on tärkeää pitää palstat siisteinä.

Monilla palsta-alueilla on myös vapaita palstoja, jotka eivät ole menneet kaupaksi. Nämä palstat ovat yleensä ajautuneet huonoon kuntoon, mikä vaikeuttaa viljelyn aloittamista palstalla. Maisemakuvan ja yleisilmeen kannalta olisi hyväksi pitää kaikki vuokrattavat palstat viljelykäytössä, jotta ne pysyisivät viljeltävinä ja siisteinä.

Aktiivisen viljelyn ja sääntöjen noudattamisen lisäksi maisemakuvaan voidaan vaikuttaa esimerkiksi rajaamalla alue pensasaidalla, jolloin palstojen monimuotoinen ja rönsyilevä maisema pysyy piilossa, eikä muuta merkittävästi maisemakuvaan esimerkiksi yhtenäisillä peltoalueilla. Myös palsta-alueiden huolellisella suunnittelulla viljelypalstat voidaan pitää esteettisesti miellyttävinä, siisteinä ja selvärajaisina.

Viljelypalstoille kannattaa rakentaa viljelijöiden yhteiskäyttöinen työkaluvaja tai -laatikko, jossa voidaan säilyttää yhteisiä työkaluja ja etenkin suurempia työvälineitä, kuten ruohonleikkureita ja kottikärryjä. Näin jokaisen palstaviljelijän ei tarvitse omistaa kaikkia työkaluja itse ja palstojen yleisilme pysyy siistinä, kun tavarat ja työkalut ovat keskitetyt yhdessä paikassa. Yhteiskäyttöisistä tiloista voi olla hyötyä myös esimerkiksi viljelijöiden tapahtumien järjestämisessä ja muussa yhteisöllisessä toiminnassa. Myös yhteiskäyttöinen komposti voidaan liittää työkaluvajan yhteyteen. Tyypillisesti kuitenkin jokainen palstaviljelijä käsittelee puutarhajätteensä itse omalla palstallaan ja jokaisella on palstallaan oma pieni komposti.

Viljelypalstoilla kasvatettavat kasvit saattavat olla uhka ympäröivän luonnon monimuotoisuudelle, jos palstoilla viljellään haitallisia vieraslajeja. Etenkin luonnonsuojelualueiden läheisyydessä viljelypalstat saattavat uhata suojelualueen arvokasta luontoa, jos vieraslajit pääsevät leviämään palstojen ulkopuolelle. Myös muualla kuin suojelualueiden läheisyydessä haitalliset vieraslajit voivat levitä palstojen ulkopuolelle ja muodostua ikäväksi ongelmaksi. Siksi on tärkeää, että viljelijät noudattavat palstaviljelyn sääntöjä, tuntevat kasvattamansa lajit, eivätkä kasvata palstoilla haitallisia vieraslajeja tai muita kiellettyjä kasveja. Viljelyssä kannattaa suosia suomalaisia ja Suomessa yleisesti kasvatettavia lajeja, sillä eksoottisten ja tuntemattomien kasvien viljelyyn liittyy riski, vaikka kaikki ulkomaiset kasvit eivät haitallisia vieraslajeja olekaan. Myös palsta-alueiden reunoista tulisi pitää huolta puutarhakarkulaisten leviämisen ehkäisemiseksi.

6. Yhteenveto

Vaikka viljelypalstat voivat aiheuttaa joitain haittoja maisemakuvaan tai haitallisten vieraslajien leviämiseen liittyen, on niillä myös useita arvoja ja hyötyjä. Viljelypalstat voivat olla alueen identiteetin kannalta merkittävä tekijä ja vanhoilla palstoilla voi olla jopa kulttuurihistoriallista arvoa.

Palstoilla on myös oma pieni roolinsa kaupungin lähiruoan tuotannossa, mikä on arvokasta. Lisäksi palstat tarjoavat useita ekosysteemipalveluita, ne esimerkiksi hyödyttävät pölyttäjiä ja pölytystä, auttavat hulevesien hallinnassa runsaan läpäisevän pinnan ansiosta ja tarjoavat mahdollisuuden virkistytymiseen sekä sosiaaliseen kanssakäyntiin.

Vantaan nykyiset palstat ovat arvokkaita erityisesti palstojen viljelijöille. Viljelijät iloitsevat palstoistaan ja viettävät niillä vapaa-aikaansa omaa terveyttään samalla edistäen. Siksi olemassa olevista palstoista olisi hyvä pitää kiinni. Nykyiset palsta-alueet olisi järkevää saada hyödynnettyä kokonaan, jottei niille muodostu rehottavia käyttämättä jääneitä palstoja. Useilla palsta-alueilla on vapaita palstoja, mutta niiden kunnostaminen takaisin viljelykäyttöön vaatii työtä.

Myös uusia palsta-alueita on hyvä tuoda kaupunkiin, jotta viljelyharrastukseen olisi mahdollisuuksia tasaisesti ympäri Vantaata. Erityisesti silloin, jos olemassa oleva palsta-alue joutuu väistymään rakentamisen tieltä, olisi ehdottoman tärkeää toteuttaa korvaava palsta-alue mahdollisimman lähelle väistyvää palstaa.

Kiitokset

Kiitos kaikille Vantaan työntekijöille, jotka ovat auttaneet työn tekemisessä ja antaneet näkemyksiään työn tueksi. Kiitos myös haastatelluille Hakunilan, Havukosken ja Hämeenkyllän palstaviljelijöille tutkimukseen osallistumisesta.

Lähteet

Ajanko, J. (2017). Luonnontieteiden ja tekniikan tiedekunta, Faculty of Science and Engineering, Maantiede, Geography, Maantieteen ja geologian laitos, & Department of Geography and Geology. Kaupunkiviljelyn mahdollisuudet kiertotalouden näkökulmasta katsoen : Tapauksena turun kaupungin viljelypalstat.

<https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/143886/AjankoJulia.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Fingrid, Voimajohtojen huomioonottaminen yleis- ja asemakaavoituksessa sekä maankäytön suunnittelussa. https://www.fingrid.fi/globalassets/dokumentit/fi/julkaisut/fingrid_kaavaohje_2016-id-20288.pdf

Itä- ja Keski-Vantaan peltojen ja niittyjen hoidon kehittämissuunnitelma 2018

Leppänen, A. (2008). Sipuli, selleri ja suolaheinä : Kaupunkiviljely turun kaupungissa ja uussuomalaisten näkemykset palstaviljelystä

http://www.migrationinstitute.fi/files/pdf/webreport/webreport_055.pdf

Länsi-Vantaan peltojen ja niittyjen hoidon kehittämissuunnitelma 2017

Rantalainen, V. (2019). Päiväperhoset kaupungin viheralueiden ja viherrakenteen suunnittelussa – eläinavusteisen suunnittelun hyödyntäminen.

Veromiehen verkot

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/141130_kaupsu_052700_veromiehen_verkot_07092018.pdf

Vantaan palstaviljelyalueiden yleiset järjestyssäännöt

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/124849_VANTAA_SAANNOT_2015.pdf

Vantaan siirtolapuutarhaselvitys 1

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/110051_Siirtolapuutarhaselvitys_2011.pdf

Vantaan siirtolapuutarhaselvitys 2

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/110052_siirtolapuutarhaselvitys_20012014.pdf

Kuvat: Vera Rantalainen